

vereniging Cliëntenbelang Amsterdam

---

betreft:
**Vorbereiding partijprogramma's
gemeenteraadsverkiezing 2010**

Aan: de besturen en fracties van de
politieke partijen in Amsterdam

Amsterdam, 5 aug. 2009

Geacht bestuur, geachte fractie,

De afgelopen maanden zal door uw partij hard gewerkt zijn om het programma voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2010 vorm te geven. Wij willen u daarbij graag nog een handje helpen. Onder onze lidorganisaties en op ons bureau hebben wij geïnterviewd aan welke onderwerpen en knelpunten de politiek gedurende de komende raadsperiode de nodige (extra) aandacht zal moeten besteden. Deze aandachtspunten hebben wij hierachter in telegramstijl opgesomd. ¹

Naast deze aandachtspunten zullen een aantal van onze lidorganisaties zich nog afzonderlijk tot u zullen wenden met hun specifieke punten. Tot slot kunnen wij mededelen dat wij eind 2009/begin 2010 een tweetal bijeenkomsten "Gemeenteraadsverkiezing en cliëntenbelang" zullen organiseren, waarin de ontmoeting tussen de politieke partijen en onze achterban centraal staat.

De aandachtspunten van harte aanbevelend,
met vriendelijke groet,

Frank Mantje,

namens

Werkgroep Gemeenteraadsverkiezing 2010
ver. Cliëntenbelang Amsterdam

---

¹ Voor het gemak zijn alle aandachtspunten genummerd. Hierbij merken wij op dat de genoemde aandachtspunten geen prioriteitsvolgorde kennen en niet uitputtend zijn. Dat kan ook niet, gezien de veelheid aan beleidsterreinen waar onze verschillende achterbannen mee te maken hebben. Mocht u verduidelijking wensen, dan horen wat dat graag.

(ruimte voor aantekeningen)

---

vereniging Cliëntenbelang Amsterdam

---

notitie

Aandachtspunten partijprogramma's gemeenteraadsverkiezing 2010

Algemeen – Verkeer en vervoer – Werk, inkomen, armoedebelid – Cultuur en monumenten
– Onderwijs – Fusie stadsdelen – Infrastructuur en stedelijke ontwikkeling – Huisvesting –
Zorg – WMO (algemeen, mantelzorg, jeugd met een beperking, AOV, civil society, loketten,
sportvoorzieningen, sociaal isolement, Wmo-basispakket) – Communicatiebeleid (/ICT).

Algemeen

De Amsterdamse bevolking bestaat niet alleen uit hoger opgeleide, gezonde dertigers met een riant baan, die zich kunnen koesteren in een uitgebreid sociaal netwerk. Er zijn bijvoorbeeld ook ouderen, mensen met een fysieke of verstandelijke beperking, patiënten en chronisch zieken; speciale doelgroepen dus. Die zijn niet zielig, en de meesten kunnen zich ook uitstekend zelfstandig of met enige hulp redden. Maar er moet wel rekening mee worden gehouden. Ook voor hen moet Amsterdam een goed leefbare stad zijn.

Als er in *a*/het gemeentelijk beleid en bij *alle* gemeentelijke voorzieningen uitgegaan wordt van "inclusief denken", hoeven er niet steeds achteraf pleisters geplakt te worden met speciale maatregelen of tekortschietende lapmiddelen, omdat blijkt dat er toch mensen buiten de boot zijn gevallen. Wij signaleren dat hiervoor op tal van punten in het gemeentelijk bestel nog een hele cultuuromslag gemaakt moet worden.

De partijprogramma's voor de raadsverkiezing van 2010 lijken ons een uitgelezen kans om de noodzaak daartoe aan te geven, en dit ook te laten blijken in de programmapunten.

Aandachtspunten/programmapunten:

1. Bij elke interne en externe gemeentelijke opdracht/aanbesteding wordt als voorwaarde gesteld dat het resultaat voor zo veel mogelijk mensen bruikbaar moet zijn.
2. Toren hoge ambities verdragen zich vaak slecht met de realiteit. Geef duidelijk aan dat voor realisering ook de benodigde (extra) middelen beschikbaar komen.
3. Om de kiezende burger meer houvast te geven, zouden de programmapunten een sterretje moeten krijgen als het "harde punten" zijn bij coalitieonderhandelingen. Dit geldt ook voor onze aandachtspunten (hoe meer sterretjes, hoe liever).
4. Belangengroepen worden consequent uitgenodigd als gesprekspartner: niet alleen als het gaat om zorg en welzijn, maar ook als het gaat om wonen en werken, sport en recreatie en cultuur.

Verkeer en vervoer

Op het gebied van verkeer en vervoer spelen tal van onderwerpen waar verbeterpunten (zowel in het algemeen als voor onze doelgroepen in het bijzonder) dringend nodig zijn. Wij zien een breed scala: verkeersveiligheid, voetgangersbeleid, openbaar en aanvullend openbaar vervoer, enz. enz. – Deze notitie leent zich niet voor uitgebreide beschrijving en analyse; korthedshalve volstaan wij hier met de volgende:

Aandachtspunten/programmapunten:

1. De afstelling van stoplichten moet overal zo zijn, dat men ook als minder mobiele voetganger veilig aan de overkant kan komen.
2. Zebra's moeten doorgetrokken worden over vrij liggende fietspaden (zo nodig met aanpassing van de verkeerslichten), zodat men daar als voetganger niet vogelvrij is, maar veilig en ongehinderd van stoep tot stoep kan komen.
3. Behoud en uitbreiding van het fijnmazig netwerk van het openbaar vervoer, met name het bovengronds OV (bus en tram).
4. Afstanden tot en tussen OV-haltes dienen niet langer hemelsbreed opgemeten te worden, maar op basis van de werkelijke loopafstanden.
5. Reguliere OV-diensten naar alle openbare voorzieningen, bv. Openbare Bibliotheek, zonder ontheffing voor de max. 250m loopafstand tot haltes, bv. begraafplaatsen.
6. De bruikbaarheid van bruggen voor voetgangers expliciet vastleggen; met herstelprogramma voor "mislukte bruggen".
7. Per 1 januari 2015 moet de helft van alle bushaltes toegankelijk zijn: dit is een wettelijke taak. We verwachten een hogere ambitie.
8. Bij elke renovatie van het wegennet moeten de in het betreffende plan aanwezige tramhaltes toegankelijk gemaakt worden, en ook de route naar de haltes.
9. Verkeerscommissies uitbreiden met toetsing openbare ruimte (zie ook bij Infrastructuur en Stedelijke ontwikkeling hieronder).
10. Houders van de Amsterdamse Gehandicapten Parkeerkaart moeten ook gratis kunnen parkeren op met slagbomen afgesloten parkeerterreinen en in parkeergarages bij publieksvoorzieningen (o.a. winkelcentra zoals het Buikslotermeerplein).
11. Bewerkstelling van meer zeggenschap van Amsterdam (gemeente en burgerij) over de OV-concessie Amsterdam.
12. Gratis OV voor 65-plussers structureel invoeren.

Beter!

Werk, inkomen, armoedebeleid

Aandachtspunten/programmapunten:

1. Uit oogpunt van armoede is Amsterdam niet een vitale topstad, maar een kwetsbare stad. Een activerend beleid (tot participatie in de arbeidsmarkt) kan niet iedereen soelaas bieden. Voor 65-plussers en arbeidsongeschikten in een armoedesituatie moet aanvullend beleid uitgewerkt en toegepast worden.
2. Gemeentelijke armoede-instrumenten toegankelijk maken voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het Wettelijk Sociaal Minimum (WSM).
3. Betere afstemming tussen uitkeringen en armoedevorzieningen.
4. Betere afstemming tussen Wmo-voorzieningen en armoedevorzieningen.
5. Inzichtelijk maken van de (criteria voor de) Regeling Woonkostenbijdrage, die wel wordt toegepast, maar niet is opgenomen in het Amsterdams Regelgeving Register.
6. Binnen de WWB (wet werk en bijstand) de mogelijkheid bieden om aan de slag te gaan met een persoonsgebonden reïntegratiebudget.
7. Aansturing dat op 1 januari 2012 tenminste 5% van het personeelsbestand van de gemeentelijke diensten bestaat uit mensen met een beperking.
8. Stimuleer lokale werkgevers om aan mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid te doen.
9. Onthef mantelzorgers die een bijstandsuitkering hebben van sollicitatieplicht.

Cultuur en monumenten

Hier komen de mogelijkheden tot participatie van "iedereen" er vaak nog (veel te) stiefmoederlijk van af. Aandachtspunten/programmapunten:

1. Culturele gebouwen en monumenten moeten goed bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar worden/blijven door dit bijvoorbeeld hoog op de prioriteitenlijst van Welstand en van Monumentenzorg te zetten.
2. Grachtengordel op de Wereld Erfgoedlijst: dit mag het toegankelijk maken van gebouwen niet blokkeren.

Onderwijs

Aandachtspunten/programmapunten:

1. De gemeente zorgt ervoor dat ieder kind met een beperking passend onderwijs kan krijgen.
2. Toegankelijkheid van scholen.
3. Buitenschoolse opvang ook voor kinderen met een beperking.

Fusie stadsdelen

Aandachtspunten/programmapunten:

1. Bij reorganisaties mag geen specifieke ambtelijke deskundigheid verloren gaan.
2. Waarborgen belangengroepen als gesprekspartner stadsdelen.
3. Meer uniformiteit tussen stadsdelen, gezamenlijk inkopen doen.
4. Betere openingstijden loketten Zorg en Samenleven.
5. Geen uitstel van het toegankelijk maken/houden van stadsdeelkantoren vanwege de fusies.

Infrastructuur en stedelijke ontwikkeling

Wij maken ons ernstige zorgen over de toegankelijkheid van de stad. Op tal van plekken is het hier droevig mee gesteld, helaas ook bij nieuwe projecten en nieuwbouwpanden (zie ook: hoofdstuk Huisvesting).

- Er wordt te veel gesnoept van het trottoir om bijvoorbeeld bomen en tweerichtings- autoverkeer te behouden, of om vrije ov-banen en fietspaden mogelijk te maken. Bij herprofileringen, zoals de Bilderdijkstraat, zien we te vaak dat trottoirs onaanvaardbaar smal worden.
- De afgelopen jaren zijn er veel verschillende soorten oversteekplaatsen aangelegd, soms goed bruikbaar, soms volstrekt onbruikbaar, zoals de zig-zag opritten op IJburg. Een uniformer beleid, gebaseerd op een goede bruikbaarheid voor alle voetgangers, is noodzakelijk. En het mag ook mooi zijn.
- De verblijfskwaliteit van het centrum staat onder druk. Te veel functies worden gefaciliteerd, vaak ten koste van voetgangers, zeker voetgangers met een beperking (en ook: toeristen met bagage, ouders met (tweeling)buggies, enz.). Leg prioriteit bij een hoge verblijfskwaliteit.

Wij vinden dat de gemeente er bij alle plannen op het gebied van de openbare ruimte en openbare gebouwen voor behoort te zorgen dat deze toegankelijk voor iedereen zijn. Toegankelijkheid moet verankerd worden in beleid en ontwerpprocessen.

Aandachtspunten/programmapunten:

1. Bij het verstrekken van vergunningen en subsidies voor openbare gebouwen van welzijnsorganisaties neemt de gemeente goede toegankelijkheid mee als belangrijke voorwaarde.
2. Klachten over de toegankelijkheid van de openbare ruimte door achterstallig onderhoud worden snel afgehandeld en opgelost.
3. Stimuleringsregelingen om bestaande gebouwen, zoals scholen, buurthuizen en culturele gebouwen, (beter) toegankelijk te maken.
4. Stel een minimale breedte voor trottoirs vast als beleid, zoals ook voor rijbanen, vrije fietspaden e.d.
5. Zorg voor toegankelijke op- en afritten. Zorg voor obstakelvrije looproutes, met name in winkelgebieden.
6. Zorg voor adequaat handhavingsbeleid in winkel- en uitgaansgebieden.
7. Gebruik de checklist Toegankelijkheid van Amsterdam-Noord voor alle stadsdelen.
8. Dringende aanbeveling: een toegankelijkheidscoördinator (stadsergonoom) in elk stadsdeel.
9. Om ervoor te zorgen dat de voorgestelde maatregelen ook voor gebruikers met een handicap daadwerkelijk bruikbaar zijn, moet er advies gevraagd worden aan Cliëntenbelang Amsterdam en aan de belangengroepen in het betreffende stadsdeel.
10. Reserveer een structureel budget om de website Toegankelijk Amsterdam (www.toegankelijkamsterdam.nl) te kunnen onderhouden en uit te breiden.

Huisvesting

Toegankelijk bouwen, levensloopbestendig bouwen en aanpasbaar bouwen zijn begrippen die in de bouwwereld nog lang geen gemeengoed zijn. Soms gaat het prima in de plannen, maar loopt het faliekant mis bij de uitvoering.

- Zo blijft men bijvoorbeeld in Zuidoost woningen bouwen die niet of nauwelijks rolstoeltoegankelijk zijn. In deze tijd onaanvaardbaar.
- Zo blijft men bijvoorbeeld in IJburg woningen bouwen die alleen via de achterdeur toegankelijk zijn, of worden in de hal van appartementengebouwen storingsgevoelige plateauliftjes toegepast. Eveneens onaanvaardbaar.

Aandachtspunten/programmapunten:

1. De gemeente moet ervoor zorgen dat er zo veel mogelijk aanpasbaar wordt gebouwd en dat het bouwbesluit wat betreft de toegankelijkheidseisen zorgvuldig wordt gehandhaafd.
2. Voldoende seniorenwoningen.
3. Maak mogelijk dat mantelzorgers dicht bij degene die ze verzorgen kunnen wonen, en andersom.
4. Spreek met corporaties af dat mantelzorgers die bij de zorgvrager gaan inwonen, medehuurder kunnen worden.

Zorg

Bij niet-westerse bevolkingsgroepen, bijvoorbeeld Surinaamse migranten, wordt nog te vaak verkeerde medicatie voorgeschreven, zoals toediening van anti-psychotica.

De pilots consultatiebureau ouderen hebben hun vruchten afgeworpen; er moet nu geoogst worden. – Aandachtspunten/programmapunten:

1. Er moet snel onderzoek komen naar de werking van psychofarmaca bij niet-westerse bevolkingsgroepen.
2. De ontwikkeling van consultatiebureaus voort ouderen moet met kracht worden voortgezet, inclusief het beschikbaar stellen van een budget in alle stadsdelen.

WMO

Algemeen

Mensen die afhankelijk zijn van voorzieningen, mogen nooit de dupe worden van trage bureaucratische molens. In het oerwoud aan voorzieningen en procedures moeten mensen onafhankelijke ondersteuning kunnen krijgen bij klachten en het indienen van bezwaar- en beroepschriften.

Aandachtspunten/programmapunten:

1. Er worden waarborgen ingebouwd, zodat alle individuele Wmo-aanvragen binnen de wettelijke termijn worden afgehandeld.
2. De gemeente stelt de cliëntenorganisaties in staat de bestaande onafhankelijke klachtenondersteuning door het IKG (klachtovang, bemiddeling bij klachten, advisering, bewaking afhandeling) voort te zetten.

WMO

Mantelzorg

Aandachtspunten/programmapunten:

1. Geef organisaties voor intensieve vrijwilligerszorg voldoende financiële middelen om zorgvrijwilligers te werven, toe te rusten, te ondersteunen en te verzekeren.
2. Leg in het lokaal mantelzorgbeleid vast dat mantelzorgers recht hebben op respijtzorg.
3. Maak de samenleving bewust van het bestaan en het belang van mantelzorg.
4. Mantelzorgcompliment: standaard opnemen in zowel gemeentebelief als de gemeentelijke begroting. Doel is niet langer een door zorgontvangers toe te kennen douceurtje, maar een jaarlijkse gemeentelijke waardering voor mantelzorgers.

Jeugd met een beperking

De Wet maatschappelijke ondersteuning heeft als doel om de participatie van alle burgers te bevorderen, met en zonder beperking. Tot de burgers hoort vanzelfsprekend ook de jeugd met een beperking. Deze vormt echter een betrekkelijk onderbelichte groep, zeker als het gaat om participatie. Wanneer zij in beeld komt in gemeentelijk beleid gaat de aandacht vaak eenzijdig uit naar zorg. Deze lacune is opmerkelijk, omdat bij kinderen en jongeren met een beperking juist verwacht kan worden dat zij extra maatschappelijke belemmeringen tegenkomen als zij willen deelnemen aan verschillende aspecten van het sociale leven.

Om tot doelgericht beleid te komen is het als eerste stap van belang om inzicht te krijgen in de vragen en behoeften op het gebied van vrije tijd van jongeren met een beperking. Het uiteindelijke doel is om te stimuleren dat er voorwaarden worden geschapen, waardoor zij kunnen meedoen in de samenleving en zich kunnen ontwikkelen. Participatie, ten slotte, gaat niet alleen over meedoen, maar ook over meedenken en meepraten over beleid.

Aandachtspunten/programmapunten:

1. Er dient een uitgesproken participatiebeleid te komen voor jeugd met een beperking.
2. Er dient een budget gereserveerd te worden voor onderzoek naar de vrijetijdsbesteding van jongeren met een beperking.²

AOV (aanvullend openbaar vervoer)

Aandachtspunten/programmapunten:

1. Het AOV (aanvullend openbaar vervoer) dient aanzienlijk verbeterd te worden. Hiervoor wordt een Programma van Eisen en een verordening met duidelijke kwaliteitseisen opgesteld. Inbreng van de gebruikers wordt structureel vastgelegd.
2. Er zijn mensen voor wie, door hun (toe te juichen!) grote maatschappelijke participatie, het collectief AOV geen geschikte manier van vervoer is. Voor hen moet een regeling komen waarbij het AOV niet langer als "voorliggende voorziening" geldt, en een persoonlijke voorziening wordt toegestaan.

---

² In samenwerking met MEE Amstel en Zaan wil Cliëntenbelang Amsterdam graag dit onderzoek doen, waarin jongeren met een beperking nadrukkelijk betrokken zullen worden bij de onderzoeksmethodiek.

Civil Society

In het Uitvoeringsprogramma "Amsterdam voor elkaar" (Maatschappelijk Meedoen 2008–2010) van de gemeente Amsterdam en de samenwerkende stadsdelen wordt het accent gelegd op de eerste twee doelen: "Ondersteuning mantelzorgers" en "Ondersteuning vrijwilligers in de informele zorg". Dat is niet verkeerd, maar er is ook een derde doel:

- "Het stimuleren en faciliteren van vrijwillige inzet van burgers gericht op het versterken van onderlinge verbanden in de stad. We willen burgers die iets willen organiseren voor en in hun buurt beter van dienst zijn."

Dit doel dreigt ondergesneeuwd te raken door het accent op de zorggerelateerde aspecten. Deze welzijns- en sociaal-culturele poot is echter eveneens onmisbaar. Niet alleen op zich, maar ook uit preventief oogpunt en – door de bevordering van sociale cohesie – ook als stimulans voor de informele zorg. Knelpunt is met name dat burgers die iets willen – in georganiseerd verband of ad hoc – vaak oplopen tegen het ontbreken van geschikte ontmoetings-/activiteitenruimte, en als die wel gevonden kan worden: tegen de huurprijs daarvan.

Aandachtspunten/programmapunten:

1. De toegezegde speciale Subsidieregeling Civil Society komt er snel, bevat een stedelijke en een stadsdeelcomponent, wordt op de rails gezet met een behoorlijk budget, en wordt vastgelegd in een convenant centrale stad/stadsdelen. De stedelijke component is bestemd voor activiteiten die qua aard of schaal niet bij een stadsdeel passen, alsmede voor speciale projecten en experimenten.
2. Bij deze subsidieregeling moet het niet gaan om een herordening van al bestaande (welzijns-)subsidies, getooid met een nieuw etiket, maar om een daadwerkelijke beschikbaarheid voor nieuwe groepen burgers die er een beroep op doen.

Loketten

1. Er wordt haast gemaakt met de toegankelijkheid van de loketten Zorg en Samenleven
2. De medewerkers van de loketten Zorg en Samenleven worden geschoold in het omgaan met mensen met een beperking.

Aangepaste sportvoorzieningen

Wegens de compensatieplicht van de gemeente dienen sportvoorzieningen opgenomen te worden in het pakket, en niet alleen voor topsporters met een beperking.

1. Sportrolstoel in de Wmo.

Activiteiten, sociaal isolement en vereenzaming

Met het verdwijnen van dagopvang en ondersteunende activiteitenbegeleiding uit de AWBZ komt de Wmo onder zwaardere druk te staan. Voor veel ouderen en anderen zijn deze voorzieningen een voorwaarde voor de kwaliteit van het leven. Sociaal isolement en vereenzaming moet met alle kracht worden tegengegaan.

Aandachtspunten/programmapunten:

1. Regeling en budget voor dagopvang en ondersteunende activiteitenbegeleiding.
2. Stimulering van projecten als het Life Coach project (inzet ervaringsdeskundigen voor participatie-bevordering).

3. Stimulering ontwikkeling screeningsinstrumenten sociaal isolement, zoals voor ouderen uit te voeren door GGD in samenwerking met ATA en cliëntenorganisaties. Aansluitend ook voor andere doelgroepen te ontwikkelen.
4. Groter aanbod van activiteiten voor mensen met een verstandelijke beperking.

Wmo-Basispakket

Ten tijde van de vorige gemeenteraadsverkiezingen werd door politieke partijen met verve verkondigd: "Natuurlijk, als de rijksmiddelen Wmo tekortschieten voor een goede kwaliteit en kwantiteit aan voorzieningen in Amsterdam, dan zal Amsterdam bijspringen uit de algemene middelen." Tot eind 2006 was het beleid dat er geen uitbreiding van het Basispakket Ouderen naar andere groepen zou komen, als er geen extra rijksmiddelen voor kwamen.

Daarna kwam het door ons toegejuichte besluit tot daadwerkelijke uitbreiding naar andere groepen. De afgelopen jaren is het echter erg stil geworden rond de eerder aangehangen principes van "bijspringen" en "extra rijksmiddelen". En, sterker zelfs, bij de herijkingen van delen van dit basispakket werd "budgettaire neutraliteit" als onwrikbaar uitgangspunt gehanteerd. Financiering zou mogelijk zijn door efficiencyverhoging.

Bij verschillende gelegenheden is er van cliëntenzijde op gewezen dat "efficiency" geen toverschakelaar is die met behoud van budget toch kan zorgen voor de leniging van alle noden van de te bedienen bestaande en nieuwe doelgroepen.

- Wij vinden het niet juist om te sturen op volume en prijs. Dit betekent dat de gebruiker dan minder krijgt dan noodzakelijk als er "te veel gebruikers" zouden komen. Wij spraken dan ook ernstige zorgen uit over dreigende verschraling van het aanbod en/of de toegang daartoe.

Over de verschillende onderdelen van het Wmo-basispakket brachten wij eerder uitgebreide notities uit; het voert te ver alle punten daaruit te herhalen.

Wij volstaan hier met de aandachtspunten/programmapunten:

1. De behoeften van Amsterdammers en de kwaliteit van de welzijnsdiensten moeten leidend zijn: het budget moet voldoende zijn om de welzijnsdiensten op kwalitatief goed niveau en voor verschillende doelgroepen te realiseren.
2. Extra inzet en middelen zijn nodig om moeilijk bereikbare groepen van het Basispakket gebruik te laten maken. Wij denken met name aan de volgende groepen: (oudere) migranten, mensen met een GGZ achtergrond en mensen in een sociaal isolement.
3. Snelle uitwerking van de collectieve voorzieningen van het Wmo-basispakket: o.a. eerherstel voor de buurtbus.

Communicatiebeleid (o.a. ICT)

Wij signaleren de tendens dat van allerlei officiële stukken de papieren versies worden vervangen door digitale versies, gepubliceerd op internet. Digitalisering kan de burger dichter bij de overheid brengen (vice versa), maar kan ook extra drempels opwerpen en een discriminerend effect hebben voor delen van de bevolking, als digitale informatie de enige informatiebron is. Ook op internet is prima, maar niet uitsluitend op internet!

- In www.amsterdam.nl kan men snel verdwalen. – De ICT van de gemeente is nog niet op orde en niet onfeilbaar; en computers thuis staan ook niet altijd paraat.
- Er kan niet voetstoots van worden uitgegaan dat iedere Amsterdammer wel een computer met internetaansluiting zal hebben, en zich de vaardigheid heeft eigen-gemaakt om daar doeltreffend mee om te gaan.
- Voor tal van Amsterdamse ouderen, zelfstandig wonend of niet, is het aanschaffen en leren omgaan met een computer niet weggelegd ("daar begin ik op mijn leeftijd niet meer aan").
- Mensen met een aantal typen beperking kunnen ook niet (of slechts ten dele) gebruik maken van het gemak van een computer.

Ook bij papieren publicaties (brochures, rapporten, enz.) valt ons op dat de ontwerpers lang niet altijd oog hebben voor de lezers met een verminderd gezichtsvermogen:

- Te weinig contrast tussen letters en achtergrond, te kleine letters, kleurstelling die geen rekening houdt met de meest voorkomende typen kleurenblindheid.

Aandachtspunten/programmapunten:

1. In publicaties moet "Voor meer informatie: zie www.amsterdam.nl" vervangen worden door "Voor meer informatie: zie www.amsterdam.nl/vervolgpagina, ofkunt u terecht op het adres ..., ofkunt u contact opnemen met tel.nr. ....".
  2. Verbetering toegankelijkheid/gebruiksvriendelijkheid van gemeentelijke websites, diensten & bedrijven, gesubsidieerde instellingen met publieksfunctie. Verplicht stellen van het Kwaliteitsmodel Websites.
  3. Inzetten van een goed beleid voor controle op de geldigheid, compleetheid en actualiteitswaarde van de via internet ter beschikking gestelde informatie.
  4. Men moet staat kunnen maken op gemeentelijke informatie, en er niet via een disclaimer achter komen dat alles met een korrel zout genomen moet worden. Eerste vereiste is vermelding van de datum van uitgave en de houdbaarheidsdatum.
  5. In het algemeen horen bij gemeentelijke communicatie naar de burger checkpunten te zijn ingebouwd voor het "aankomen van de boodschap" bij mensen met een verstandelijke beperking, doven en slechthorenden, en blinden en slechtzienden.
  6. De standaard communicatiemethoden schieten regelmatig te kort in het bereiken van migranten. Om te beginnen moet de gemeente mogelijkheden creëren voor de ontwikkeling van nieuwe methodieken om hen wel te bereiken.
  7. Facilitering van ondersteuning aan ouderen bij het gebruik van internet, bv. aankoopbijdrage, cursussen, helpdesk.
  8. Facilitering van ondersteuning bij de opzet en het onderhoud van websites van vrijwilligersorganisaties en bewonersgroepen, bv. onderdeel van Civil Society.
-